

COM VIUEN L'ESPORT ELS JOVES: La ciutat de Barcelona

Mª Mercè Masnou i Ferrer Llicenciada en Educació Física i entrenadora estatal d'atletisme.

La relació joves-esport al llarg de la història, ha estat considerada de moltes maneres. Els beneficis que aquest aportava a la joventut d'unes i altres èpoques, s'associaven a la seva millor disponibilitat en el camp militar o a qüestions també de caire utilitari: els nois —les noies solien ser educades d'altra manera— creixien sans i forts si en la seva vida quotidiana hi havia alguna dosi d'ac-

tivitat física. Avui dia s'han sobrepassat tots aquests conceptes i l'esport sembla que vol trencar les fronteres d'edat, sexe, nació... i que adquireix la forma de fenomen universal. Els joves ja no fan esport per formar el seu cos en previsió d'algun possible conflicte bèl·lic, ni tan sols per créixer amb salut abundant... tenen altres motivacions i busquen en la pràctica esportiva des de satis-

fer un anhel de perfecció corporal fins a passar-ho bé una estona i prou. La forma i contingut de les activitats físiques va fent-se més i més gran a mesura que avancem en el temps. Però aquesta renovació continuada del concepte esport, proposa tota una sèrie de problemes a aquells que dediquen el seu temps, d'una o altra forma, a organitzar, planificar o programar activitats es-

El sexe és un dels factors més determinants a l'hora de practicar esports, donant-se ja des del nivell escolar

portives. Polítics, tècnics, educadors... han de saber si allò que proposen correspon a la demanda que es produeix en cada lloc i moment. Per això, aprofitant aquest Any Internacional del Jove, l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona va donar llum verda a una recerca que estudiés des de diferents perspectives la relació joves-esport, de la qual avui us en fem un resum.* Els resultats obtinguts ens podrien fer arribar a dir que —si bé els joves no són, ni de bon tros, un tot homogeni sí que reaccionen de manera semblant en un racó o altre del planeta davant el fenomen esportiu, si considerem els estudis consultats (que trobareu a la bibliografia del treball) fets a altres països, majorment europeus. La posició que pren el jove davant l'esport, la seva forma de practicar-lo... depèn de factors com ara el sexe, la classe social a què pertany, la seva formació o nivell sociocultural... etc. Això ho veureu tot seguit.

Parlem de joves, de joventut... Però, a qui ens referim? Els encarregats de tirar endavant el *Projecte Jove*, organitzat per l'Ajuntament barceloní i que s'ha anat desenvolupant al llarg de l'any, van decidir acotar el concepte i donar entrada a nois i noies de 14 a 25 anys. Hi entren des dels estudiants de BUP fins a llicenciats, treballadors o aturats. El ventall és ampli i fa que es produeixin múltiples situacions en la seva relació amb l'esport.

A partir d'aquest moment, doncs, quan parlem de joves ens referirem a aquest grup d'edats.

El jovent barceloní, segons el cens de 1981, es componia de 265.754 nois i noies en la següent proporció: 50,8% dels primers i 49,2% del total.

Aquest és el marc sobre el qual mirarem d'aclarir qui, com i perquè practica esport a la ciutat.

Metodologia emprada

El guió de l'estudi sobre Els Joves i l'Esport a Barcelona, la forma que va agafar finalment, va estar condicionat per una sèrie de converses mantingudes amb gent que treballa des de fa temps el tema juvenil i també per la recerca bibliogràfica feta a l'ensem.

La realització del treball va suposar emprendre dues vies principals:

En primer lloc es feren entrevistes en profunditat a tota una sèrie de persones, vinculades o no a institucions, però ficades en tot cas en el món dels joves.

Paral·lelament a això va haver-hi una altra mena de treball de camp, força entretingut: s'havien de trobar dades concretes de participació juvenil en un seguit d'actes esportius, anar també a les diferents federacions i demanar-los el nombre de joves barcelonins afiliats, i, finalment, fer el buidat de les dades sobre esport existents en una enquesta que s'havia passat a un miler de joves per tal de veure quins eren els seus valors bàsics...

Com podeu veure, tot plegat comportava un volum de feina considerable. La urgència de temps per realitzar el treball va fer que, en certa manera ens quedéssim a un nivell més aviat descriptiu. Ha estat amb posterioritat que hem procurat fer una anàlisi més profunda de les dades aconseguïdes. És això el que llegirem seguidament. El text és, amb poques variants, el que va servir per fer una ponència a les *Jornades sobre Els Joves i l'Esport*, emmarcades en els actes del 10è Aniversari de l'INEF.

Factors que condicionen la pràctica esportiva

Són molts i s'interrelacionen constantment. N'hem destriat alguns per tal de veure quins són els seus efec-

tes en els joves barcelonins i les seves pràctiques.

a.— El sexe

El sexe és, ara per ara, un dels factors més determinants a l'hora de practicar, o no, esport. Ja a nivell escolar les diferències són grans: un 70,5% de nois fan esport enfront al 29,5% de noies. En l'esport federat les xifres són més distants encara, la proporció és del 78,3% de nois i del 21,7% de noies practicants. I en activitats concretes es mantenen a un nivell similar: en la cursa de El Corte Inglés (amb més de 50.000 participants) hi havia un 77,3% de nois i un 22,7% de noies; en la Travessa del port de Barcelona hi participaren un 70,2% de nois i un 29,8% de noies. Tan sols si es tracta d'activitats que prenen un aire més recreatiu i amb un component de relació social més fort, com poden ser les estades esportives organitzades a l'estiu per l'Ajuntament de Barcelona o la Direcció General de la Joventut de la Generalitat catalana, les proporcions tendeixen a igualar-se: 52,9% de nois i 47,1% de noies en el primer cas i 66,2% de nois i 33,8% de noies en el segon. Les noies, doncs, semblen no trobar tants al·licients en la pràctica esportiva, potser perquè aquesta ha tingut des de sempre un marcat caràcter masculí. La mateixa societat continua empenyent a les representants femenines vers activitats que considera més pròpies del seu sexe. I, si de cas les introdueix en el món de l'esport —per exemple, a l'escola— veurem que no tenen tanta varietat d'opcions com els nois. Hem de fer constar que les noies, ja de més grans, solen optar, majoritàriament, per un tipus de pràctica esportiva menys competitiva i tradicional, però ens queda el dubte de si això seria igual si se les hagués format, esportivament d'una altra forma.

b.— L'edat Les edats de màxima activitat es-

portiva corresponen al període comprès entre els 16-17 anys. Això tant va sorgir en les dades relatives als esportistes escolars com en el tractament de les activitats puntuals abans esmentades (corsa popular, etc.). Pel que respecta a l'esport federat, aquest moment, no és tan clar i depèn del tipus d'esport que es consideri. Els resultats del buidatge de les qüestions de caire esportiu d'una enquesta sobre valors bàsics dels joves —passada a un miler de joves barcelonins dins el mateix *Projecte Jove*— va confirmar que aquests 16-17 anys eren el punt més alt d'activitat respecte a la pràctica de l'esport.

Per altra banda hem pogut veure que l'activitat decreix considerablement a partir dels 18-19 anys. Si abans hem parlat de sexe, ara podem dir que també això influeix en aquest punt: les noies tendeixen a deixar abans la pràctica, ja sigui habitual o relativa, de l'esport. A nivell general, tant en els nois com en les noies —si bé més acusat en el cas d'elles— podem apuntar que s'observa una progressiva pèrdua d'interès envers el tipus d'esport que s'ha estat practicant.

També cal tenir present que, per la seva entrada en el món adult, s'obren al jove moltes altres possibles formes d'ocupar el temps de lleure. És en aquest moment també que el jove passa a un altre apartat de la seva vida: deixa l'escola i, o bé continua estudiant (Universitat, carreres d'ensenyament superior...) o bé passa a formar part del món dels treballadors o dels aturats. Tant en un cas com en l'altre el jove canvia d'ambient, deixa a bona part dels seus companys de sempre i coneix nova gent, que pot tenir altres interessos. Això pot implicar un trencament amb els tipus d'activitats que desenvolupava fins aleshores i entre les quals s'inclouen, o no, les de caire esportiu.

De vegades els joves no deixen to-

talment l'esport, si n'havien practicat a l'escola, però poden canviar d'esport. L'oferta més diversificada o el possible rebuig d'allò que havien fet fins llavors poden ser algunes de les causes de què es produeixi aquest canvi. O pot continuar vinculat a l'activitat física, però d'una manera ben diferent: com a espectador; però això ja és una altra qüestió.

c.— L'estat civil

És aquest un altre factor que sembla tenir certament relació amb el nivell de pràctica esportiva. Si bé afecta potser relativament a pocs joves, sol ser coincident, més o menys, amb aquesta edat que hem vist que era crítica de cara a la continuació en el món de l'activitat física.

En el nostre estudi s'ha pogut veure com la pràctica disminuïa si els joves eren casats, però no tant si estaven separats. Probablement (l'enquesta no ho plantejava) el tenir o no fills faria variar també les proporcions. Les noies (altra vegada el sexe) es veien molt més afectades pel canvi d'estat que els nois.

d.— Les ocupacions principals

Quant a les ocupacions principals dels practicants habituals d'algun esport en l'esmentada enquesta, *l'estudi* ho era en un 59,7% dels casos. La proporció de practicants habituals que treballessin, fossin aturats o no entressin en cap de les tres categories, era molt menor. Respecte als practicants relatius o ocasionals, els percentatges variaven una mica. Si bé en les noies el predomini continuava sent d'estudiants (50,9%) per damunt de les altres categories, entre els nois la proporció entre estudiants, treballadors i aturats que dedicaven algun temps a l'esport, era més igualada (37%, 26,9% i 19,6%, respectivament).

Això reafirma que és l'escola o, per dir-ho més precisament, l'època

d'estudiant, la que dona més opció al jove per poder practicar algun esport. L'entrada al món del treball o de l'atur representa un fre a la pràctica esportiva regular.

e.— El lloc de residència

La importància d'aquest factor és gran, per diverses raons: una, pel fet de què segons el lloc de residència ja es disposarà, o no, d'uns equipaments que possibilitaran unes pràctiques esportives determinades. I, lligat en això, no podem oblidar que el lloc de residència dels joves sol estar en funció del seu nivell sociocultural o, potser més ben dit, del de la seva família; aquest punt té moltes implicacions d'entre les quals destaca la seva capacitat de moure's més o menys per poder assolir els objectius que es proposin. La influència de l'entorn físic, cultural i familiar sol ser determinant de cara a què els joves practiquin o no algun esport, i també a l'hora de triar el tipus d'esport, com veurem més endavant.

En el nostre estudi vam partir, arribats en aquest punt, de la classificació que havien fet Bonal i Costa dels barris barcelonins,¹ tenint en compte tota una sèrie de variables com ara la categoria socio-professional, la proporció de propietaris per nucli d'habitació, l'escolarització dels joves de 17 a 19 anys... essent aquests criteris de diferenciació semblants als propugnats per Augustin².

Dos dels districtes benestants de Barcelona, el de l'Eixample, Districte II, i el de Sarrià-St. Gervasi, Districte V, foren els que donaren un nombre més elevat de practicants habituals, així com les proporcions més elevades de pràctica femenina. Això sembla confirmar resultats d'estudis semblants fets a l'estranger com els de Hendry,³ que ja es trobà amb que les classes socials no manuals solen estar associades a la pràctica esportiva tant a

***Moltes vegades les noies,
tot i estant associades a alguna entitat esportiva,
no practiquen esport.
Per a elles sembla comptar més l'associació
com a marc de relacions socials***

l'escola com en el temps de lleure. De manera curiosa, entre els districtes amb major nombre de practicants relatius o ocasionals, van sortir-ne dos dels qualificats com de baix nivell, St. Martí de Provençals, Districte X, i Horta-Guinardó, Districte VII, acompanyat altra vegada a l'Eixample. Com a justificació a aquest fet podríem dir que hi pot haver per una banda, un cert dèficit d'instal·lacions esportives en els barris esmentats que dificulten la pràctica habitual.

Això pot ser pal·liat amb relativa facilitat pels habitants de l'Eixample que, per la seva millor situació econòmica, poden permetre's de practicar en altres equipaments, lluny del seu entorn immediat, la qual cosa és més difícil d'aconseguir per part dels joves dels altres dos districtes. De tota manera, les diferències —com veurem més endavant— també venen marcades pel tipus de pràctica, els esports que es practiquen en les diferents categories de districtes.

Finalment, els districtes amb una proporció més gran de no practicants, considerant el conjunt d'enquestats, coincidien amb els de baixa qualificació: St. Martí de Provençals, Districte X, Horta-Guinardó, Districte VII, i Nou Barris, Districte VIII. Així mateix es donava aquí el més alt percentatge de no participació femenina, la qual cosa es veurà justificada, en certa manera, quan veiem els esports que s'hi practiquen.

f.— L'associacionisme esportiu

El fet de pertànyer o no a alguna entitat de caire esportiu podia influir també en la pràctica dels joves. Fet i fet hi ha una sèrie de consideracions que cal tenir en compte respecte a aquest punt: algun dels estudis consultats parlava de què les entitats esportives eren rebutjades per alguns joves que les consideraven massa tancades, dedicades a la pràctica d'esports tradicionals i bà-

sicament enfocades a la part competitiva d'aquests. A més, el fet de pertànyer a alguna entitat o club suposava normalment una despesa econòmica que no sempre podien permetre's els joves.

Els resultats obtinguts van ser que un alt percentatge de practicants habituals estava realment associat a alguna entitat (81,6% en el cas dels nois i 64,6% en el de les noies), sent molt més baix el nombre d'associats entre els practicants relatius i els no-practicants. Si ens fixàvem en el sexe es donava la circumstància de què les noies tenien un percentatge més alt d'associació en les categories de practicant relatiu o no-practicant respecte als nois. Certament aquesta és una dada curiosa. Moltes vegades les noies, tot i estant associades a alguna entitat esportiva, no practiquen esport. Aquest fet sembla confirmar la hipòtesi de què un aspecte molt important per a les noies és el de les relacions socials que poden trobar mitjançant l'esport o, en el cas que ens ocupa, a través de la seva pertinença a alguna entitat esportiva. Segurament són els marits, els pares, els germans... els que fan esport. Però no pas elles.

Una altra dada curiosa era que s'observava una certa revifalla en el grau d'associacionisme dels nois de 22 a 24 anys, practicants relatius o no practicants, que es correspondria amb la que es donava en veure la pràctica esportiva relativa en aquest grup d'edat. El fet d'haver-se establert humanament i professional una part dels joves, almenys, pot ser el que propiciï aquest aspecte.

g.— Les manifestacions esportives massives o la creixent importància del fet social en l'esport jove

Per últim, respecte als factors condicionants de la pràctica esportiva, vam voler comprovar si realment es podia donar la circumstància de què els joves no es fixaven tant en la

part competitiva com en la recreativa o de relació social que pot comportar l'activitat física.

Per tal d'avaluar això d'alguna manera, vam recórrer a veure quins joves eren els que afirmaven haver corregut en la cursa popular que organitza anualment l'Àrea de Joventut i Esports de l'Ajuntament barceloní.

D'entre els joves que practicaven esport habitualment, un elevat percentatge havia pres part en la cursa (un 71,8% dels nois i un 67,9% de les noies). Ara bé, els percentatges de participació en la cursa de practicants relatius i no practicants, tant nois com noies, també eren relativament alts.

Això fa pensar que potser avui els joves sí que valoren, tant o més que la mateixa activitat física, el fet de la comunicació, de la relació social i de solidaritat que pot establir-se durant la seva execució. Les curses populars i d'altres manifestacions d'activitat física a nivell de masses solen donar opció a participar-hi a tothom, no s'espera que hi hagi un rendiment per damunt de tot... es converteixen en una mena de festa, animada i colorista, a la que es pot assistir amb els companys, parents, amics...

Esports practicats: un gust creixent envers les noves pràctiques

Parlarem ara del tipus d'esports que practiquen els joves a diferents nivells: escolar, federat... veient les diferències existents en cada cas, per acabar desvetllant els seus interessos reals, expressats en unes enquestes.

a.— Esport a l'escola: la tradició s'imposa

Abans hem esmentat el fet de què semblava l'època escolar el moment de més activitat esportiva. Ara bé, el tipus d'esport que es practica a

l'escola —deixant de banda les classes d'educació física, que poden tenir un altre caire— beu de les fonts més tradicionals. L'esport dels adults (l'esport espectacle) es disfressa una mica, se li pretén donar un to educatiu, i s'introdueix en el món escolar. S'estableix aquí també una clara diferència segons el sexe dels practicants. Els nens podien accedir (durant el curs 1983-84) a la pràctica d'onze esports, però les noies es veien limitades a competir en sis.

Com podeu veure, i en tots dos casos, la limitació és força patent. I sembla talment que es vulgui anar preparant els nois i les noies (sobretot els primers) de cara a un possible pas, no gaire llunyà, al món de l'esport federat.

El tipus d'esport practicat pels nois i noies, a aquest nivell escolar, ens reflecteix també clarament moltes vegades la seva procedència social, o el tipus d'escola a què assisteix. Així hi ha una sèrie d'esports reservats pràcticament a escoles de nivell socioeconòmic alt, ja sigui pel pes econòmic que comporta fer o mantenir les instal·lacions, o perquè són esports més adaptats a una classe social concreta. Un altre paràmetre que permet distingir a les escoles de nivell econòmic alt de les altres, és el nombre d'equips que presenten a les diferents competicions. Tan sols en algun esport, el futbol sala, per exemple, les escoles menys afavorides poden competir —en nombre d'equips— amb les d'alt nivell.

Els esports preferits pels escolars, entre els quals poden practicar, són aquells que viuen més en la seva vida quotidiana a través dels diaris, la TV... L'escola, per altra banda, també els recolza donat que —llevat del cas del futbol— no requereixen material ni instal·lacions gaire sofisticats.

b.— Més varietat en l'esport federat
Però, ¿i si el noi/a vol jugar a tennis? ¿O si és tan bo jugant a bàsquet

que sembla que l'escola se li fa petita? En qualsevol d'aquests casos pot recórrer a l'esport federat afiliant-se per anar bé (i si pot) a un club o entitat esportiva. Les opcions que es presenten en aquest camp són molt més diversificades. La nostra consulta es va estendre a les quaranta dues federacions existents i no cal dir que moltes d'aquestes agrupen diferents tipus de pràctiques esportives.

Si hem de fer cas de les xifres aportades per les federacions, el nombre de joves barcelonins que hi són apuntats és, certament, espectacular. Van ser, en total, 85.674 els joves esportistes federats censats. Això representa el 32,2% dels joves barcelonins. Continuant amb les diferenciacions en funció del sexe, la proporció augmenta si ens referim als nois (un 49,7% del total) i decreix en parlar de les noies un (14,2%). El nombre d'esports que practicava cada sexe també era —com en el cas escolar— diferent. Els nois n'arribaven a practicar quaranta-un, enfront als trenta-quatre de les noies. Tant en un sexe com en l'altre l'esport amb més nombre de practicants, era tota la gamma d'arts mar-

cial. Una sèrie de factors poden explicar aquest fenomen, impensable potser fa uns anys: per una banda poden ser inclosos en el que anomenem noves pràctiques, també cal dir que a Barcelona han proliferat darrerament tota mena de gimnasos i locals on s'imparteixen aquestes pràctiques —la demanda en aquest aspecte és molt forta— i que tothom que passa per allà ha de federar-se. Finalment no és aliè a aquest gust per aquesta mena de pràctiques de defensa personal l'ambient d'inseguretat que s'està fent més patent dia a dia...

Apart d'aquesta coincidència inicial, el tipus d'esport preferit per les noies variava respecte al preferit pels nois. Les noies semblen adaptar-se millor a esports que no impliquin massa l'aspecte competitiu i que puguin ser practicats sense problemes amb un company/a (Taula I).

c.— Les noves pràctiques guanyen adeptes entre els joves

La varietat d'opcions que oferia l'esport federatiu semblava poder cobrir amb escreix la demanda existent entre els joves. Però això tampoc va semblar ser prou cert una

Taula I
Esports preferits pels joves federats de Barcelona, segons sexes (1984)

DONES		HOMES	
1	Salvament i socorrisme (primers auxilis)		Futbol
2	Patinatge artístic		Pilota
3	Piragüisme		Rugbi
4	Hípica		Lluita
5	Esquí de fons		Esgrima
6	Gimnàstica		Patinatge sobre gel
7	Voleibol		Esport aeri
8	Esquí alpi		Aikido
9	Salvament i socorrisme (aquàtic)		Kendo
10	Esquí artístic		Ciclisme

Font: Taula elaborada per Núria Puig a partir de les dades de l'estudi **ELS JOVES I L'ESPORT**.

El lloc de residència i la classe social de pertinença són factors condicionants tan del nivell de participació com del tipus d'esport practicat

vegada vam haver ordenat les dades de l'enquesta feta al miler de barcelonins.

Si, a primera vista, la taula d'esports practicats per aquests és més curta que la referida als joves federats, el cert és que la diversitat o l'especificitat en la tria dels esports és més gran en la primera. A més, en ella s'inclouen activitats esportives que no apareixien en la taula d'esports federats i en falten alguns d'aquests (si bé no els més tradicionals) o es veuen desbancats per les noves pràctiques. L'ordre de preferències ha variat sensiblement... (Taula II).

distreu a la vegada. El que propicia el contacte amb la natura i permet fer amics... Aquest sembla ser el més valorat. Fins i tot esports que tenen acceptació aparentment pel seu caire competitiu, com ara el futbol-sala, amaguen al seu darrera tot l'ambient d'equip, de solidaritat entre esportistes de molt variades qualitats físiques, punt aquest impensable en l'àmbit de l'esport federat, de competició, en la qual el que interessa és guanyar, sigui com si-

d. El lloc de residència, encara
El tipus d'esport practicat pels joves

definides i podríem dir que la reproducció del món dels adults es fa prou patent en aquesta distinció. Els joves benestants es dediquen més aviat a la pràctica d'esports relativament nous, en certa forma minoritaris, que exigeixen material i poden implicar desplaçaments per ser practicats en les millors condicions. Els joves de classes més modestes enfoquen el seu interès vers la pràctica d'esports d'equip o d'altres individuals però de caire ben tradicional. Les despeses de material que solen exigir són molt més baixes i sovint no calen instal·lacions complexes i per tant no cal desplaçar-se en cas de no tenir-les a l'abast. Així mateix solen ser esports en els quals l'esforç es fa patent i que són susceptibles —o així ho creuen els seus practicants, potser perquè així ho prediquen els mass-media— de ser un vehicle de promoció social, en cas de reeixir en la seva pràctica.

De tota manera, hi ha una altra qüestió diferenciadora també observable. A mesura que les classes més modestes o de nivell mitjà accedeixen a la pràctica d'esports que fins aleshores eren privilegi de les altes, aquestes s'afanyen a deixar-los de banda i a fixar el seu interès en altres que continuïn conservant aquest cert aire elitista.

e. Els somnis dels joves: cercar l'aventura

Això que hem vist fins ara és la realitat que ens vam trobar, però, ¿que passaria si es fessin realitat els somnis esportius dels joves?

En una enquesta passada als joves que van prendre part en les estades de vacances de l'Ajuntament de Barcelona, se'ls va demanar quins serien els esports que voldrien practicar.⁵

Els resultats van afavorir, de manera absoluta a esports que tenen poc a veure amb els tradicionals o amb els que els joves han practicat a

Taula II
Esports preferits pels joves a Barcelona, segons sexes (1984)

DONES	HOMES
1 Jogging	Futbol
2 Beisbol	Karate
3 Salvament i socorrisme	Culturisme
4 Gimnàstica-jazz	Tennis taula
5 Ballet	Futbol-sala
6 Gimnàstica rítmica	Wind-surf
7 Caminar	Basquetbol
8 Dansa	Boxa
9 Ball	Fronton
10 Ioga	Esquí

Font: Taula elaborada per Núria Puig a partir de les dades de l'estudi **ELS JOVES I L'ESPORT**.

L'esport tradicional, tot i que encara domina, es veu, poc a poc, encerclat i arraconat per aquestes activitats físiques de nova jornada. Els joves no donen ja tanta importància als valors que la pràctica dels esports que havien après a l'escola comporten. Fins i tot, en certa manera, els rebutgen pel mateix fet d'haver-los practicat en aquell context. Això ja s'havia deixat veure, tímidament, en la taula de preferència dins els esports federats. És, con dèiem, una de les possibles raons de la total hegemonia de la pràctica de les arts marcial, per exemple. L'esport que permet sentir-se àgil i

ve condicionat també, com ja hem esmentat, pel seu lloc de residència o per la seva categoria sócio-professional. En el nostre estudi vam assimilar els districtes barcelonins a tres categories socials segons els seus habitants majoritaris: alta, mitjana i baixa. A partir d'això vam poder comprovar que, segons el tipus d'esport que es tractés, la seva pràctica majoritària era més o menys acusada en una o altra categoria.

La taula III és un bon reflex de la diferenciació de tipus de pràctica segons la categoria dels districtes. Les postures semblen, doncs, ben

Taula III

1. Esqui nàutic	19
2. Ala delta	16,8
3. Submarinisme	9,85
4. Equitació	9,85
5. Paracaigudisme	7,3
6. Vela	6,2
7. Tennis	6,2
8. Trial	4,01
9. Motocross	3,65
10. Escalada	2,55
11. Vol sense motor	2,19
12. Natació	2,19
13. Alpinisme	1,46
14. Atletisme	1,09
15. Patinatge	1,09
16. Muntanyisme	1,09
17. Futbol	0,73
18. Piragüisme	0,4
19. Motonàutica	0,4
20. Espeleologia	0,4
21. Aerostatisme	0,4
22. Handbol	0,4
23. Voleibol	0,4
24. Waterpolo	0,4
25. Ciclisme	0,4
26. Rugbi	0,4
27. Petanca	0,4
28. Tir amb arc	0,4
29. Tir	0,4

l'escola. El risc, l'aventura, el contacte amb la natura i l'esforç individual caracteritzen els esports més triats per aquesta mostra de joves. Una altra característica comuna a gran part dels mateixos és la seva escassa submissió a reglaments o normes, i la relativament nul·la importància de la competició.

Això sembla confirmar que els esports tradicionals, tot i comptar encara amb molta acceptació entre els joves, s'estan qüestionant dia a dia, i que la joventut busca tot d'alternatives a aquestes activitats físiques que semblen voler collar-la, tot mantenint valors d'un passat que en molts casos rebutja. Alguns joves intenten escapar de l'ambient tancat i tradicionalista dels clubs de sempre, reflexos fidels del que potser van viure a l'escola i prefereixen agrupar-se amb altres joves d'interessos coincidents. L'esport entès com a recreació està arribant al nostre país i deixa em

Conclusions

a. L'oferta esportiva als joves barcelonins

D'una forma molt breu volem fer algunes puntualitzacions sobre l'oferta esportiva que es fa als joves. Des de les institucions o a través d'iniciatives privades o amb certa vinculació institucional, s'ofereix al jove possibilitats de practicar esport.

Potser les institucions cuiden més l'oferta d'esport més tradicional, que pensen que té un grau d'acceptació i demanda més alts, però ja hi ha algun intent per donar opció als

Taula IV

	Alt	Mitjà	Baix
Esgrima	100		
Golf	100		
Esqui	73	11,5	15,4
Hípica	66,7	33,3	
Motociclisme	57,1	28,6	14,3
Vela	56,3	18,7	25
Windsurf			
Aeròbic-Jazz	53,6	14,3	32,1
Ballet-Dansa-Br.			
Tennis-Squash	50,6	23	26,4
Fronton			
Gimnàstica	32,8	25,4	41,8
Tennis-taula	40	6,7	53,3
Basquet	28,5	24,6	46,9
Futbol-Futbol s.	23,1	30,1	46,8
Rugbi-Futbol am.			
Arts Marcials i Boxa	25	21,4	53,6
Ciclisme	28,6		71,4
Petanca			100

Les institucions ofereixen formes de relacionar-se amb l'esport més variades que omplen les diferents demandes socials dels joves: monitors, delegats d'equip...

passa és que aquests intents de possibilitar la pràctica d'esports amb cal- re més aviat recreatiu a tots els joves que vulguin fer-ho, queden finalment limitats a grups més aviat reduïts, gairebé sempre per manca de recursos, materials o humans, amb la qual cosa no es pot supervisar com caldria una forta demanda que sembla fer-se patent.

L'oferta privada podríem dir que té dues vessants fonamentals: la tradicional — majorment de clubs adherits a federacions— i la recreativa-comercial, en la qual s'inclouen des de complexos esportius on es pot accedir a pràctiques molt variades, fins a centres especialitzats en una determinada mena d'esport, ja sigui o no de moda.

En ambdós casos l'afiliació és més o menys costosa i això limita el tipus de joves que poden tenir-hi accés. Les institucions, per altra banda, propicien al jove altres mitjans per relacionar-se, més indirectament, amb la pràctica esportiva. Els joves poden actuar així, tant si continuen sent practicants com no, com a monitors, àrbitres o jutges, entrena- dors, delegats d'equips, directius... L'escola és un lloc on es dóna molt sovint aquesta circumstància i aquest fet sol representar en general, una cosa ben positiva, pels joves: se'ls acostuma a donar ni que sigui una mínima retribució pel seu treball i no queden desconnectats d'a- quest món escolar que els havia acollit fins el moment. Així mateix, des d'altres institucions s'ofereix la possibilitat d'accedir a titulacions en l'àmbit esportiu que poden suposar un incentiu pels joves i ajudar- los fins i tot a trobar feina en el món de l'activitat física.

Vist tot això i els resultats obtinguts en la primera part del treball, on hem constatat la forta empenta de les noves pràctiques entre els joves sense que sembli perillar, encara, l'hegemonia dels esports de caire més tradicional, podríem fer un toc

d'atenció sobre algunes qüestions destacables.

Els joves en general, tendeixen a imitar el món dels adults si més no quant a pràctiques esportives. Aquestes pràctiques venen condicionades per un conjunt de factors; si els interrelacionem podem donar amb força aproximació la clau del comportament esportiu dels joves. La dona, les noies en aquest cas, deixen l'esport una mica de banda ja des de l'escola, però això, potser no seria així si l'esport escolar tingués un aire més recreatiu, no tan centrat en la competició.

Ja que parlem de grups concrets dins la globalitat del concepte de

joves, cal esmentar el dels joves aturats. Aquests hem vist com, tot i disposar de temps de lleure, es dediquen molt poc a la pràctica esportiva. D'entre les possibles raons podem assenyalar: la no coincidència horària amb el temps d'obertura de les instal·lacions, la manca de possibilitats econòmiques que limiten el seu camp d'acció... Caldria enfrontar seriosament aquest punt doncs, potser només, el fet de poder assistir a cursos, tan de promoció d'esports com de monitor, etc. podria col·laborar a fer-los enfrontar el futur amb més optimisme i augmentar els seus recursos.

Notes:

1. BONAL, R. i COSTA, J. *Sól urbà i classes socials. Materials per a una política municipal* Ed. Blume, Barcelona, 1978. Fundació F. Bofill.
2. AUGUSTIN, J.P. Cadres de vie urbaine et activités physiques et sportives dans l'agglomération de Bordeaux". *Révue géographique des Pyrénées et du sud-ouest*, tome 52, fasc. 3, pp. 291-312. Toulouse, 1981.
3. HENDRY, L.B. "Le sport, les loisirs et les jeunes qui quittent l'école. Résultats des recherches effectuées en Grande Bretagne", dins del *Rapport final du Seminaire pour les jeunes qui quittent l'école*. Bosón, Stockholm, 1978, F.S.S. et C.E.
4. RENSON, R. *La dynamique du processus de socialisation dans le domaine du sport. Quelques données belges*. Dins el *Rapport final...* ob. cit.
5. LAPARRA, J. i altres. *Anàlisi dels campaments i estades de L'àrea de Joventut*. Servei de vacances, estiu 1983. INEF, treball de sociologia 4rt curs, 1983-84.

• *Els joves i l'esport a Barcelona, 1984* va ser un treball encarregat per l'Ajuntament de Barcelona formant part de tot un conjunt d'estudis inclosos en el Projecte Jove, endegat pel mateix Ajuntament anel de l'Any Internacional de la Joventut, 1985.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE BARCELONA, ÀREA DE JOVENTUT I ESPORTS. *Els equipaments a Barcelona. Situació actual; diagnosi i propostes d'actuació*. Barcelona, febrer 1984. Realitzat per Dols, Millet, Paez, Puig i Furé.

AJUNTAMENT DE BARCELONA, ÀREA DE JOVENTUT I ESPORTS. *L'esport en edat escolar a la ciutat de Barcelona*. Barcelona (en preparació). Realitzat per Núria Puig i Milagros Garcia.

ALMEIDA, J. "De l'Escola a la "reserva", dins el monogràfic de l'esport després de l'escola, a *Papers de Joventut*, n° 6, abril, 1983.

AUGUSTIN, J-P. "Cadres de vie urbaine et activités physiques et sportives dans l'agglomération de Bordeaux", *Révue Géographique des Pyrénées et du sudoest*. Tome 52, fasc. 3, pp. 291-312. Toulouse 1981.

BONAL, R. I COSTA, J. "Sól urbà i classes socials", *Materials per a una política municipal*. Ed. Blume, Barcelona, 1978. Fundació F. Bofill.

CALLEDE, J-P. "Cadre de vie, pratiques sportives et stratification sociale", à VIII Symposium du Comité International de Sociologie du Sport. Sports et sociétés contemporaines. Paris INSEP, juillet 1983.

CALLEDE, J-P-. "Contribution à une sociologie de la culture: quelques aspects de la pratique sportive". Approche sociologique et perspectives d'action. CEDAS, septembre 1982.

ENAUULT, G. et autres. *Le sport en France. Bilan et perspectives*. Collection Administration nouvelle. Berger-Levrault, Paris, 1979.

GARCIA FERRANDO, M. *Deporte y sociedad*. Ministerio de cultura. Madrid, 1982.

HAUMONT, A. *L'évolution des comportements et des attitudes de la population française a propos des activités physiques et sportives*.

LAPARRA, J. FORTEZA, K. PASTO, R. ALFONSO, J., *Anàlisi dels campaments i estades de L'Àrea de Joventut*, Servei de Vacances estiu 1983.

PUIG, N. *La evolución del impacto de la política y de las camparias de deporte para todos en España*. Marzo 1984. Diferents articles dins de Les jeunes et l'animation socio-culturelle. Journées d'études. mai 1979. Département des Carrieres sociales. IUTB. Université de Bordeaux.

Diferents articles dins de Rapport final du Seminaire pour les jeunes qui quittent l'école. Fédération Suedoise des Sports et Conseil de l'Europe. Bosön, Stockholm, 1978.